



Fotoğraf sanatçıları Arif Aşçı, Sinem Yörük ve Sevim Sancaktar Elipsis Galerisi'nde fotoğrafları seçiyor.

# Fotoğraflar da artık para edecek

4 Mart, çağdaş Türk sanatı ve fotoğrafı için çok önemli; çünkü bu gün Londra'da tamamı Türk sanatçıların eserlerinden oluşan ilk kapsamlı müzayede gerçekleştirilecek. Birçok genç sanatçı için bu müzayede birçok şeyin başlangıcı demek! Günler öncesinde, dünyanın saygın gazetelerinde yapılan haberlerden bile bunu anlamak mümkün. Ünlü ekonomi gazetesi The Wall Street Journal'ın 'Yükselen bir sanat piyasası: Türk çağdaş sanatı' adlı makalesi adeta bir işaret fişegiydi yeni dönem için. İki önemli durum ortaya çıktı müzayede ile birlikte. Birincisi ekonomik krize rağmen sanat piyasası kendi yoluna devam ediyor. İkincisi ise hat ve minyatür gibi geleneksel sanatlarla birlikte; çağdaş Türk sanatları ve sanatçıları, bu piyasada hak ettikleri yeri geç de olsa alıyor. Diğer önemli bir sonuç ise sadece resim ve heykel gibi bilinen ve geleneği olan sanatların yanında 'fotoğraf' ilk kez, bu kadar kapsamlı olarak sanata yatırım yapan kişi ve kurumların huzuruna çıkıyor. Nazif Topçuoğlu, Ahmet Elhan, Ahmet Ertuğ ve Alp Sime gibi fotoğrafçıların eserleri, dünya için belki normal olan fakat Türkiye için 'yüksek' diyebileceğimiz 'paund' cinsinden başlangıç fiyatlarıyla müzayedede yerini alıyor.

Sadece Türkiye'de değil, dünyada da fotoğrafın koleksiyonerlerin evlerine ve müzelere girmesinin geç olduğunu vurgulayan sanat danışmanı Isabella İçöz, 'Fotoğrafın neden sanat olduğunu anlatmakta bazı zorluklar ya-

şandı.' diyor. Politika okumuş ve uluslararası sanat üzerine master yapan Asya sanatları uzmanı İçöz, iki yıldır Türkiye'de yaşıyor. Türk koleksiyonerler için fotoğrafın çok yeni bir alan olduğunu belirten İçöz, 'Sevindirici olan, Türkiye'de çok güçlü ve çok yüksek kaliteye sahip işler yapılması.' diyor.

İstanbul Modern yöneticilerinden fotoğraf tarihçisi Engin Özendes ise çağdaş Türk fotoğrafına olan ilgiyi, dünyadaki koleksiyoner ve müzelerin gelişimine, kendi içlerindeki kapalı hallerinden sıyrılıp Batı dışındaki dünyaya da yüzünü çevirmelerine bağlıyor. Türk fotoğrafının bütün sanat kollarında olduğu gibi modernizmi tam anlamıyla yaşamadan kendini çağdaş sanat ortamının içinde bulduğunu vurgulayan Özendes, 'Eğitim farklılaştı. Fotoğraf kendi kadrolarını yetiştirdi. Yabancı dil bilen fotoğrafçılarımız dünya ile bağımızı güçlendiriyor. Bir dönem birkaç isim dışında Türk fotoğrafını amatörler temsil etti. Şimdi genç profesyonel kadroların yapıtlarını izliyoruz.' diyor.

Kurumsal anlamda fotoğrafın gelişimine katkıda bulunan mekanların başında müzelerle birlikte galeriler geliyor. Galerilerin bir yılda açtıkları sergiler içinde fotoğrafın her geçen gün artması dikkatlerden kaçmıyor. Galeri Nev, x-ist, C.A.M gibi mekânlar dikkat çekiyor. Fakat İstanbul Fotoğraf Merkezi ve Elipsis daha ayrı bir yerde duruyor. Çünkü bir yıl boyunca koleksiyon değeri olan yerli ve yabancı fotoğrafçılara kapılarını açıyorlar.



İki yıldır Türkiye'de yaşayan sanat danışmanı Isabella İçöz.

Elipsis Gallery'nin sahiplerinden Sinem Yörük, tam da bu noktada yaptıkları işin önemini vurguluyor. Fotoğrafların dünya piyasasına çıkabilmesi için önce kendi ülkesinde keşfedilmesi ve bilinmesi gerektiğini söylüyor. Fotoğrafın diğer sanat ürünlerine göre daha fazla orijinallik kaygısı taşıdığını vurguluyor. Çünkü bir fotoğrafın bir kere çekilip defalarca kopyalanabilme özelliği var. Yörük, burada edisyon kavramına gön-

derme yapıyor. Yani, bir sanatçının fotoğrafını adetiyle, boyutuyla ve baskı kalitesiyle sınırlayıp sergiye ve satışa hazır hale getirilmesi sürecine. 5 adetse beş adet, 10 ise 10. Sonrasında sanatçı ile galeri arasında yapılan yasal bir kontratla verilen sözler güvence altına alınıyor.

Fotoğrafçı bir babanın çocukları olarak kardeşi Kerem Yörük ile birlikte Elipsis'i kuran Sinem Yörük, 'Oluşturduğumuz mekanda sanatçının eserinin basılmasından sergilenmesine, eserin sanatsal ve yasal güvencelerine kadar bir kalite sunuyoruz. Amacımız uluslararası sanat alanında dili olan ve bir şey söyleyen sanatçıları lanse etmek.' diyor. Sinem Yörük'ün üzerinde durduğu gibi Türkiye'de koleksiyoner çok az. Ancak bir elin parmakları kadar sayılır. Birkaç koleksiyoner sadece fotoğrafa yatırım yapıyor. Bunlardan biri de Nejat Türkmen.

Bütün bu gelişmelere sanatçılar nasıl bakıyor ve neresinde duruyor? Açıkçası Türk sanatçılarının fotoğraflarının satılması yeni değil. Bugün fotoğrafları en fazla talep gören usta Ara Güler. Daha önce kendi imkanlarıyla fotoğraflarını basıp numaralandırarak satan Arif Aşçı gibi önemli isimler de var. Fotoğrafları Elipsis Gallery'de diğer sanatçılarla birlikte oluşturulan bir edisyonla sunulan Aşçı, 'Şimdiye kadar bunu kendim, kendi hesabıma yapmıştım. Karanlık odada fotoğraflarımı kendim basıyor, numaralandırıp satıyordum. Bu, benim için de çok yeni.' diyor.